

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проекту Закону України
«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо
забезпечення партійного плюралізму при формуванні складу
представницьких органів і обранні виборних осіб на парламентському
рівні»

1. Обґрунтування необхідності прийняття законопроекту

В умовах сьогодення партія - один з визначальних інститутів цивільного суспільства, що здійснює зв'язок між ним і державою.

У статті 15 Конституції України зазначено, що: «Суспільне життя в Україні ґрунтується на засадах політичної, економічної та ідеологічної багатоманітності...».

Статтею 36 Основного Закону встановлено, що: «Громадяни України мають право на свободу об'єднання у політичні партії та громадські організації для здійснення і захисту своїх прав і свобод та задоволення політичних, економічних, соціальних, культурних та інших інтересів, за винятком обмежень, встановлених законом в інтересах національної безпеки та громадського порядку, охорони здоров'я населення або захисту прав і свобод інших людей.

Політичні партії в Україні сприяють формуванню і вираженню політичної волі громадян, беруть участь у виборах. Членами політичних партій можуть бути лише громадяни України. Обмеження щодо членства у політичних партіях встановлюються виключно цією Конституцією і законами України...».

Одним із основоположних принципів, за яким діє демократія, є партійний (політичний) плюралізм. Яким передбачено однакове ставлення держави до проявів волі як більшості, так і меншості.

Згаданий принцип відображається, зокрема, у можливості політичної меншості бути репрезентованою в різних державних органах. І що є істотним – права меншості не можуть бути обмежені або скасовані голосами більшості.

Партійний (політичний) плюралізм дає змогу проявитись процесам народовладдя. Різні партії – багатоманітні ідеології, поліпартійний склад у Верховній Раді України – це можливість представляти різні політичні та економічні погляди, що так чи інакше відносяться до різних соціальних класів суспільства. Безумовно народні депутати зобов'язані проголошувати і відстоювати позиції своїх виборців, що дає змогу розгорнутися цивілізованій демократичній боротьбі за інтереси певної суспільної групи.

Однак нині, норми чинного Виборчого кодексу України суперечать принципу партійного (політичного) плюралізму. Склалася ситуація, за якої

держава, конституційно проголошує принципи демократії, але на законодавчому рівні встановила високий прохідний бар'єр, чим знецінює роль громадян в управлінні країною, і, більше того, обмежує їх права, задекларовані міжнародними актами та Конституцією України.

Як приклад можна проаналізувати результати останніх дострокових парламентських виборів. Так партії, які не набрали 5%, але отримали більше 3% голосів, загалом віднайшли підтримку у понад 1 500 000 виборців, вибір яких по суті не врахували під час формування діючого складу Верховної Ради України.

Варто зауважити і про світові практики встановлення прохідного бар'єру. У Королівстві Нідерланди прийнятним є 0,67%, Королівстві Данія – 2%. А Республіка Албанія, Аргентинська Республіка, Республіка Боснія і Герцеговина, Багатонаціональна Держава Болівія, Грецька Республіка, Грузія, Італійська Республіка, Республіка Колумбія, Республіка Корея, Литовська Республіка, Республіка Сербія, Республіка Чорногорія та Королівство Іспанія – закріпили 3% рівень тощо.

Тому запропонованим законопроектом буде забезпечено партійний плюралізм при формуванні складу представницького органу і обранні виборних осіб на парламентському рівні. Створено можливість для реалізації конституційних прав громадян, їх залучення до державотворчих процесів.

2. Цілі і завдання прийняття законопроекту

Метою законопроекту є, зокрема, забезпечення партійного плюралізму при формуванні складу представницького органу і обранні виборних осіб на парламентському рівні.

3. Загальна характеристика та основні положення законопроекту

Законопроект передбачає зниження прохідного бар'єру з 5% до 3% для партій-учасників електорального процесу, шляхом внесення відповідних змін до деяких законодавчих актів України та узгодження норм між собою, зокрема, у питанні підстав отримання політичною партією права на державне фінансування її статутної діяльності.

4. Стан нормативно-правової бази у даній сфері правового регулювання

Відносини в даній сфері регулюються Конституцією України, Виборчим кодексом України, Законом України «Про політичні партії в Україні».

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проекту Закону не потребує додаткових витрат з Державного бюджету України або місцевих бюджетів.

6. Прогноз соціально-економічних та інших наслідків прийняття акта

Зниження рівня прохідного бар'єру сприятиме забезпеченню партійного плюралізму при формуванні складу представницького органу і обранні виборних осіб на парламентському рівні, що є безперечною ознакою демократичного розвитку суспільства.

Народний депутат України

Качура О.А.

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Качура Олександр Анатолійович
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000000F0D72E008F668200
Дійсний до: 13.03.2022 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 48д9/1-2020/44897 від 08.05.2020

74717